

היום נלמד בעזרת ה':

יבמות דף עז

הגמרא ממשיכה בסיפורו של דוד המלך שהיה מזרע רות המואביה, ואע"פ שמואבים נאסרו לבוא בקהל מואביות לא נאסרו. אבנר ביאר שהטעם לכך משום שהתורה פירשה שהם נאסרו משום שלא קידמו את בני ישראל בלחם ומים, ולכן דוקא הזכרים נאסרו אך לא הנקבות כי אין דרכה של אישה לקדם. על כך הקשה דואג היה לנשים לקדם לקראת נשים?

ומי מהימן: וכי האם הוא נאמן (עמשא)?

כל כבודה בת מלך פנימה: ולכן בנות ישראל לא יצאו מאהליהן, ומשום כך לא היה לבנות מואב צורך לקדם את פניהן בלחם ומים (-מהרש"ל). כך אמרו כאן בבבלי, אבל בארץ ישראל הביאו את הפסוק בענין שרה שלא יצאה לקראת המלאכים, משמע שאין דרכה של אישה לצאת מפתח ביתה.

כתנאי: יש הלומדים שמואבית מותרת מההלכה מואבי ולא מואבית, ויש הלומדים מכך שאין דרכה של אישה לקדם.

שני מוסרות: שתי רצועות שקושרין בהן את עול המחרשה היו עלי, כלומר שתי בעיות ביחוס שלי היו אמורות לחסום אותי מלבוא בקהל, אם לא שהתרת אותם לבוא בקהל. אחת זו רות המואביה שממנה אני באתי, והשניה נעמה העמונית שהיתה אשת שלמה שממנה הגיע נכדי רחבעם, הממשיך את שושלת בית דוד.

אז אמרתי הנה באתי: כשנמשחתי למלך הייתי סבור שעבשיו קרה הדבר, ולא ידעתי שזה כבר היה כתוב עלי בספר תורה מזמן אברהם אבינו. כאשר בנות לוט ברחו עם אביהן למערה ושכבו איתו ומהם נולדו עמון ומואב.

בת גר עמוני כשרה לכהונה: הגמרא סוברת עבשיו שהכוונה לעמוני ועמונית שהתגיירו שביתם שנולדה להם לאחר הגיור כשרה לכהונה.

בת גר זכר כבת חלל זכר: ואם כן הבת שנולדה להם פסולה לכהונה כי היא כמו חללה.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

וכי תימא: שרבי יוסי דיבר רק על גרים הראויים לבוא בקהל ישראל, ולא על גר עמוני שאסור לבוא בקהל, שבתו פסולה לכהונה. אך הגמרא מקשה מניין לרבי יוסי בן (שנצטרך לחדש שבתו של עמוני כשרה)?

אם הוא לומד בן מכהן גדול באלמנה שעושה אותה חללה – יש על כך פירכא: כהן גדול ביאתו בעבירה מה שאין בן גר עמוני שנשא גיורת עמונית שלא עשה בכך שום איסור? אלא 'חלל' יוכיח שאם בא על בת ישראל אפילו שביאתו בהתר ביתו פסולה לכהונה – גם על כך יש פירכא: ה'חלל' עצמו נולד בעבירה מה שאין בן הגר עמוני? אלא שוב כהן גדול יוכיח שהוא נולד בהתר וביתו פסולה – אך נשוב ונפרך כנ"ל שהרי ביאתו בעבירה וכו' וחזר הדין (במעגל אינסופי)?

אלא הצד השווה שבשלושת המקרים הללו (כהן גדול, חלל, ועמוני) שאינם כשאר רוב ישראל כי יש בהן צד פגום: כהן גדול ביאתו בעבירה, חלל יצירותו בעבירה, עמוני פסול מלבוא בקהל.

אך יש על כך פירכא: שני החלקים בצד השווה - כהן גדול וחלל - יש בהן צד של עבירה מה שאין בן בעמוני ועמונית (כנ"ל)?

(אלא) דלמא בעמוני שנשא בת ישראל: רבי יוחנן דיבר על עמוני שנשא ישראלית שביאתו בעבירה ואף על פי כן ביתו כשרה (שלא כמו כהן גדול שנשא אלמנה שבתו פסולה).

ואמנם ריש לקיש חולק על רבי יוחנן וסובר שבתו פסולה משום שהוא לומד זאת מכהן גדול באלמנה.

דתי רבי זכאי קמיה דרבי יוחנן: מכאן אנו לומדים שזו דעתו של רבי יוחנן. רבי זכאי אמר הפסוק "כי אם בתולה מעמיו יקח אשה" מלמד שגר עמוני שנשא גיורת עמונית (שהיא באה מהעם שלו) ביתו כשרה לכהן גדול, משום שהיא 'גיורת מכנה' מיסודה - מאביה ואמה ונולדה בקדושה, אבל גר עמוני שנשא בת ישראל ביתו פסולה מכיון שביאתו היתה בעבירה. אך רבי יוחנן חולק עליו והוא לומד מכך שלא כתוב 'בתולת עמיו' אלא 'בתולה מעמיו' שאפילו בתולה בת שני עמים כשרה. והגמרא מפרשת שכוונתו בהכרח לגר עמוני שנשא בת ישראל.

ואיכא דאמרי: שרבי יוחנן אמר בפירוש שהוא מכשיר בת גר עמוני שנשא ישראלית. רבי יוחנן לומד: א. בתולה הבאה משני עממין – אבא גר ואמא ישראלית. ב. מעם שיש

בו שני עממין - גר עמוני (שבעם זה הזכרים מותרים והנקבות אסורות כאילו היו שני עמים).

ולהך לישנא: לאיכא דאמרי קשה: שהרי רבי יוחנן התיר בפירוש רק בת גר עמוני שנשא ישראלית משום שהיא בת שני עמים, אך מנין להתיר בת גר מצרי שני (= דור שני) שנשא ישראלית לכהונה, שהיא אינה בת שני עמים (כי גם הנקבות אסורות כמו הזכרים עד דור שלישי)?

וכי תימא דיליף מעמוני שנשא בת ישראל: שביאתו בעבירה ובכל אופן ביתו כשרה - יש על כך פירכא: התורה הקלה בעם העמונים בנקבות שהותרו מיד לבוא בקהל שלא כמו מצריים. אלא מצרי שני שנשא מצרית שניה יוכיח שביתו כשרה (כי היא כבר דור שלישי) - יש על כך פירכא: גר מצרי וגירת מצרית אין עבירה בביאתם שלא כמו בגר מצרי שנשא בת ישראל בעבירה? אלא שוב גר עמוני שנשא בת ישראל יוכיח כנ"ל שביאתו בעבירה ובכל אופן ביתו כשרה - ושוב יש על כך פירכא כנ"ל. וחזר הדין.

אלא הצד השווה שבשניהם (עמוני שנשא בת ישראל, ומצרי שני שנשא מצרית שניה) שאינם כשאר רוב ישראל כי יש בהן צד פגום: שפסולים מלבוא בקהל וביתם כשרה, אף מצרי שני שנשא בת ישראל שפסול מלבוא בקהל ביתו כשרה. (וזו התשובה מנין לומדים שבת גר מצרי שנשא ישראלית כשרה לכהונה).

אמר רבי יוסף: עכשיו אני מבין מה התכיון רב יהודה לדרוש ב'עמיו - מעמיו' - להתיר בת גר עמוני שנשא ישראלית.

כי אתא רב שמואל בר יהודה אמר: כך היו הדברים בין רבי זכאי לרבי יוחנן. הגמרא בתחילה מביאה את דבריהם ואחר כך מבארת אותם.

רבי זכאי אמר 'אשה עמונית כשרה' - שהרי 'עמוני ולא עמונית'. 'בנה שנוולד מעמוני פסול' - כי הוא עמוני. 'ובתה מעמוני כשרה' לאחר שהם נתיגרו - לכהונה, כי לבוא בקהל פשוט שהיא כשרה שהרי אפילו עמונית שלא נולדה בקדושה כשרה. 'במה דברים אמורים.. אבל בתה מעמוני פסולה' - לא יתכן לפרש גר עמוני שנשא גירת עמונית שהרי כבר אמר זאת רבי זכאי מקודם ('ובתה מעמוני כשרה'), אלא הכוונה לגר עמוני שנשא ישראלית שביתו פסולה. ועל כך לא הסכים רבי יוחנן ואמר לו 'צא ותשנה ברייתא זו מחוץ לבית המדרש' כי היא משובשבת, משום שדורשים 'עמיו - מעמיו' שהיא כשרה.